

הושענה רבה – מה בין הושענות לשמחת הסוכות

4. שפת אמת ספר דברים - לסוכות - שנת

[תרס"ב]

איתא בגמ' כשהי' הלל שמח בשמחת בית השואבה הי' אומר כשאני כאן הכל כאן. רש"י ז"ל פי' על השכינה הי' אומר ע"ש. ונראה עוד לפרש כפשוטו שאמר כשבנ"י במקדש יש השראת השכינה כאשר אנו רואים כשגלינו משם המקום חרב. ובשמחת בית המקדש ראו בני אשר הם הכלים המיוחדים להשרות השכינה בביהמ"ק וזה הי' עיקר השמחה. וע"ז מבקשין גלה כבוד מלכותך עלינו. כי באמת כבוד מלכותו מיוחד עלינו לעולם רק שהוא נסתר ובזמן המקדש הי' בהתגלות. ובפרט בג' רגלים דכ' יראה כל זכורך. וכמו שמבקשים יראו עינינו וישמח לבנו כו' מלך אלקיך. גם בשבת קודש אומרים ישמחו במלכותך ומ"מ הוא בצינעא כמ"ש מתנה גנוזה ובמועד הוא בהתגלות. לכן מועדים לשמחה:

5. ספר פרי צדיק פרשת בחקותי - אות ג

ובמכילתא (סוף פרשת יתרו) ובאבות דר' נתן (סו"פ י"ב) הגירסא למקום שלבי אוהב שם רגלי מוליכות אותי והוא ראייה שלבי קשור בדברי תורה. שהיה שורש תורה שבעל פה כמו שאמרו (במדרש רבה ריש פרשת אחרי) כל הרואה נזכר לתלמודו, ותלמוד, היינו תורה שבעל פה,

6. חתם סופר על ויקרא פרק כו פסוק ט

כי רוצה הי' בעמו ר"ל כי רצון שלו נעשה ע"י עמו כי הם המסייעי' לו כביכול להוציא רצון העליון והוא גם הוא לעומת זה עושה עמהם להפליא לפאר ענווים בישועה שהענווים יתפארו עם הישועה וכבר רמזתי לך מהו הפאר ומהו הישועה ושזהו הזיווג האמתי,

7. ספר קול מבשר ח"א - ספר תהילים

כי רוצה הי' בעמו יפאר ענווים בישועה (תהלים קמ"ט ד). עיקר הישועה היא - כשמתרבה כבוד שמים. בשם הרבי ר' בונם ז"ל, יפאר ענווים בישועה, הענווים יודעים שאין להם כלום משלהם, רק הישועה מהבורא יתברך. וכתוב בתריה יעלו חסידים בכבוד, שעל ידי שיודעים שהכל מהשי"ת - מתרבה כבוד שמים. ואיתא, בלתיך אין להושיע, הפירוש, שעיקר הישועה - להרבות כבוד שמים, ובלי זאת אין שום ישועה. [אמרי אמת ליקוטים, לסיום כתיבת ס"ת, דף קי"ד]:

8. ספר תהילים פרק מ

יְשִׁישׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ כִּי כָּל מְבַקְשֶׁיךָ יֵאמְרוּ תְּמִיד יִגְדַּל יְדֹדְךָ אֱהָבִי תִשְׁרַעְתָּךְ

9. מלבי"ם על תהילים פרק מ פסוק יז -

ישישו וישמחו בכך כל מבקשיך - כאשר יראו שאתה מושיע להבוטחים בכך, ויאמר שיש הבדל בין המבקש הי' להמבקש תכלית אחר, שהמבקש תכלית אחר לא ישמח ע"י הבקשה רק אם בקש ומצא את הדבר אשר בקש, אבל בכך ישמחו גם מבקשיך, כי הבקשה עצמה היא התכלית והיא השגת המבקש כמ"ש ישמח לב מבקשי הי', ויאמרו תמיד יגדל הי' אוהבי תשועתך - שמי שאינו אוהב התשועה בעצמה רק את התכלית הנצמח ע"י התשועה מה שע"י התשועה נמלט מצרה, הוא לא יבקש את התשועה, כי היה רוצה יותר שלא היתה הצרה מגעת אליו ולא היה מצטרך לישועה, אבל אלה שרוצים ואוהבים התשועה בעצמה כאשר ע"י התשועה יתקדש שם הי', הם רוצים שיצטרכו תמיד לתשועה כדי שע"י יגדל הי' תמיד ויתקדש שמו, והם רוצים שיצטרכו תמיד לישועה כדי להגדיל שם הי' ע"כ:

1. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נג/א

תניא אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמח בשמחת בית השואבה אמר כן אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן, הוא היה אומר כן למקום שאני אוהב שם רגלי מוליכות אותי, אם תבא אל ביתי אני אבא אל ביתך אם אתה לא תבא אל ביתי אני לא אבא אל ביתך, שנאמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך"

2. רש"י

אם אני כאן הכל כאן - דורש היה לרבים שלא יחטאו בשמו של הקדוש ברוך הוא, אם אני כאן הכל כאן כל זמן שאני חפץ בבית הזה, ושכינתי שרויה בו יהא כבודו קיים ויבאו הכל כאן, ואם תחטאו ואסלק שכינתי, מי יבא כאן,

3. תוספות

אם אני כאן - פירש בקונטרס שהיה הלל אומר בשמו של הקב"ה אבל בירושלמי משמע שהיה אומר על עצמו דפריך ולקילוסיו הוא צריך כלומר וכי היה צריך לשבחו והכתיב אלף אלפין ישמשוניה ומשני דכנגד ישראל היה אומר וחיביב עליו קילוסן של ישראל מן הכל שנאמר (שמואל ב כג) ונעים זמירות ישראל וכתוב (תהלים כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל ומיהו הא דקאמר אם אתה תבא אל ביתי אני אבא אל ביתך לא אפשר אלא בשכינה זהא דריש ליה מדכתיב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך: